

JAN SCHUMANN
LWÓW
PLAC BERNARDYŃSKI
№ 14

NAJNOWSZE WIADOMOŚCI o wyrobach żelaznych

Nr. 3. Sierpień 1890

Maszynka do robienia lodów

poprawna o dwóch cylindrach.

Sposób użycia:

Zdjąwszy nakrywę A, nalewa się płyn do obu cylindrów tak, aby jeszcze na jeden palec wolnego miejsca zostało; poczem, podłożywszy gutaperchową obrączkę, nakrywkę napowrót przyśrubować należy. Następnie zdejmuje się nakrywkę B, i wypełnia próżnię drobno potłuczonym lodem i solą, a to warstwami naprzemian, dobrze ugniatając. To naczynie napełnić należy aż do samej krawędzi. Ukończywszy to, zamyka się naczynie szczelnie za pomocą śruby, poczem trzeba aparat przez 2—3 minuty korbą obracać.

Po upływie tego czasu, zdejmuje się nakrywę A, poczem przeznaczony do zamrożenia płyn należy dobrze wymięszać, szczególniej trzeba osiadłą na ścianach masę zebrać; używa się do tego łyżki drewnianej, małej lecz z długą rączką, ażeby do dna sięgała.

Po następnem przyśrubowaniu nakrywy, obraca się aparat przez kilka minut jeszcze — poczem lody są gotowe.

Szczególniej zwraca się uwagę, że **lód musi być drobno utłuczony i soli dostateczna ilość**; niemniej, aby to **należycie ubitem zostało.**

Ceny:

Nr. 4399.	Nr. 4400
Maszynka nr. 1. czyli na 6 osób	Maszynka nr. 2. czyli na 12 osób
złr. **12.**	złr. **16.**

Przepisy na lody.

Lody sokowe.

Poziomkowe: $^1/_2$ litry soku z cukrem, $^1/_2$ lit. wody i z 2 cytryn sok.

Cytrynowe: wyciska się 3 cytryny i do $^1/_2$ litry dolewa się wody; do tego $^1/_2$ litry cukru.

Pomarańczowe: 3 pomarańcze, 3 cytryny obrane ze skórki i wyciśnięte dopełniając do $^1/_2$ litry wodą i $^1/_2$ litry cukru.

Malinowe 4 decylitry soku. $^1/_2$ lit. cukru, 3 decylitry wody i 2 cytryny obrane.

Winne: 4 decylitry dobrego wina, 1 decyliter wody, $^1/_2$ lit. cukru i 2 cytryny.

N. B. Przy innych niewyrażonych tutaj rodzajach lodów ze sokami owocowymi, np. pożyczkowe, melonowe, renglotowe, gruszkowe i t. p., postępuje się tak samo jak przy lodach malinowych.

Lody śmietankowe.

Waniliowe: $^3/_4$ litry śmietanki, $^1/_2$ kilo cukru 8 żółtek i gotuje się razem a przy zamrażaniu dodaje się 15 gramów tłuczonej wanilji.

Czekoladowe: 15 dekagr. czekolady zagotować trzeba z 8 decylitrami śmietanki, następnie dodaje się $^1/_2$ kilo cukru 8 i żółtek gotuje się powtórnie.

Kawowe: w ten sam sposób jak wanilowe, lecz z wyłączeniem wanilji, a z dodaniem natomiast 2 decylitr. cukru i 2 decytr. mocnej kawy.

Smietankowo-malinowe: 3 decylitry soku, $^1/_2$ lit. ubitej śmietanki i 3 decylit. cukru.

Migdałowe: jak malinowe, lecz z wyłączeniem wanilji a natomiast z esencyą migdałową.

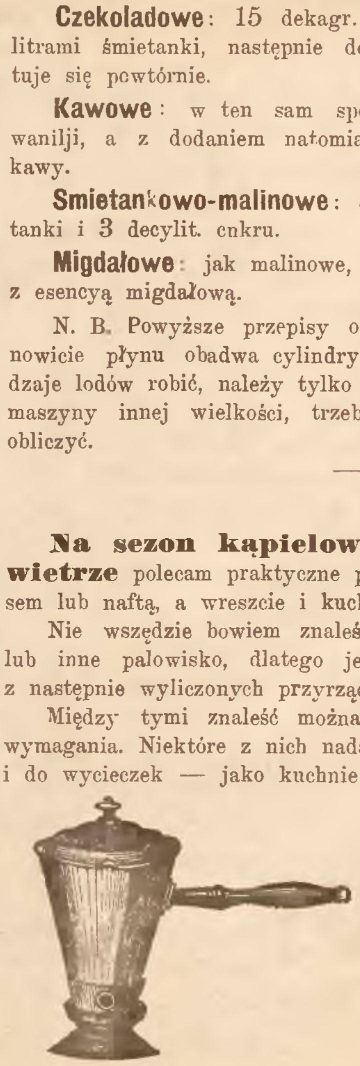
N. B. Powyższe przepisy obliczone są na maszynkę nr. 2. ile mianowicie płynu obadwa cylindry zapełni, chcąc zaś jednocześnie dwa rodzaje lodów robić, należy tylko połowę danej ilości użyć. Przy użyciu maszyny innej wielkości, trzeba ilość stosunkowo do objętości maszyn obliczyć.

Na sezon kąpielowy i wyjazdu na świeże powietrze polecam praktyczne przyrządy do gotowania opalane spirytusem lub naftą, a wreszcie i kuchnie przenośne do drzewa.

Nie wszędzie bowiem znaleść można odpowiednią kuchnię murowaną lub inne palowisko, dlatego jest najwygodniej zaopatrzyć się w jeden z następnie wyliczonych przyrządów.

Między tymi znaleść można zaspakajające nawet i najwybredniejsze wymagania. Niektóre z nich nadają się tak dobrze do polowania, jak i do wycieczek — jako kuchnie polowe:

Szybkowarki zwyczajne stożkowe z białej blachy.

Nr.	4448	4449	4450	4451	
zawartość	$^2/_{10}$	$^3/_{10}$	$^4/_{10}$	$^5/_{10}$	litra
cena	35	40	45	50	cent.

Szybkowarek nowego kształtu z szeroką miseczką na umieszczenie gąbki lub waty napojonej spirytusem, przyczem znacznie oszczędza się na materyale palnym.

Nr.	3890	3891	3892	3893	
Zawartość	$^1/_4$	$^1/_2$	$^3/_4$	1	liter
cena:	52	63	73	90	centów.

Skorowary Langa: są to lampki spirytusowe w całem tego słowa znaczeniu doskonałe. Obecnie znacznie tańsze.

Nr.	3362	3363	3364
sztuka	95 ct.	1·20	1·45

Meter knotu nr. 3365 — 15 centów; przy zamówieniu proszę o podanie do którego numeru lampki.

Palniki zapasowe nr. 3366 do pierwszych dwóch wielkości po 30 centów, nr. 3367 do trzeciego gatunku 38 centów.

Sposób użycia jest bardzo pojedyńczy, tylko uważać trzeba na to, aby było spirytusu najmniej do połowy, po zgaszeniu zatyczkę dobrze zaśrubować, żeby nie wietrzał spirytus, aby dziurki w palniku i ta jedna znajdująca się koło dolnego knotka nie były zatkane, często sprawdzać czy knotek w palniku nie zwęgla się, a w końcu dolny knotek wyżej jak na $^1/_4$ cm. nie wysuwać.

Kuchenka kieszonkowa Nr. 3359. 35 ct. Zmyślny ten aparat składa się z lampki, którą spirytusem lub kilku kroplami benzyny (z benzyną ostrożność polecam) się napełnia, z trójnóżka do postawienia ryneczki lub garnka zwyczajnego i z pudełka, w które cały aparacik się chowa.

Szybkowarek Langa z garnuszkiem blaszanym z rączką do odjęcia, którą wraz z lampką można włożyć do garnuszka celem łatwego zapakowania, bez obawy wylania spirytusu nr. 3447 w cenie złr. 1·15, zawartość garnuszka $^3/_4$ litra.

Talerz spirytusowy. Nr. 4460. Żadnym przyrządem dotychczas tak dokładnie nie odpowiedziano wymogom zgłodniałych w podróży czy to na polowaniu; samotnym a nawet ochotnikom w kucharstwie, u których najczęściej głód i niecierpliwość zarówno wzrastają, — jak powyższym przyrządem.

Główne zalety tegoż dadzą się w następujących słowach określić: obszerny głęboki talerz z nakrywką, mieszczący w sobie trzy nóżki, drugi talerzyk, podstawkę i lampkę, które odpowiednio złożone, spirytusem napełnione w kilku minutach zagotowują lub smarzą.

Cały przyrząd wykonany z grubej cynowanej blachy, złożony dla swej płaskiej formy daje się najłatwiej w podróży przechować i niepodpada żadnemu zepsuciu. Cena 1 zł. 30 ct.

Kuchenka polna (oficerska) wysokość 8 cm. średnica 16 cm Nr. 4452. Cena 3 złr. 40 ct. Wymiary podane odnoszą się do puszki, do której złożone mogą być wszystkie obok uwidocznione naczynia, a mianowicie: filiżanka, solniczka, puszka na pieprz, druga na spirytus, talerzyk, lampka spirytusowa, czajnik, trójnóżek. Puszka, w której te wszystkie przedmioty się mieszczą służy za ryneczkę, a jej pokrywka jako drugi talerz; opasana rzemykiem jest dobrze pakowna, a nawet do przymocowania podczas konnej jazdy.

Kuchenki pokojowe opalane naftą. Dla liczących się z dość znacznem kosztem opalania spirytusem, podaję poniżej rodzaj kuchenek pokojowych opalanych naftą. Najnowsze kuchenki, które polecić zamyślam mają to ulepszenie, że nad zbiornikiem naftowym znajduje się zagłębienie, do którego wlewa się woda, która ochładza często przez płomień rozgrzewający się zbiornik i tym sposobem zapobiega niemiłej woni naftowej. Po odkręceniu korka mosiężnego napełnia się dolny zbiornik **najlepszą** białą naftą, następnie zakręca się go dla bezpieczeństwa i zapala knot.

Przy nasadzeniu postumentu sciągnąć należy płomień, który następnie uważając przez okienko do pewnej wysokości podnieść można, lecz nie za wysoko, albowiem wydawałby sadzę podobnie jak zwyczajna lampa.

Kuchenki powinny stać zawsze w spokojnem miejscu, nigdy w przeciągu, albowiem płomień paliłby się nie równo i wydawałby sadzę.

Knot powinien być równo ucięty, i czyścić go należy jak przy zwykłej lampie.

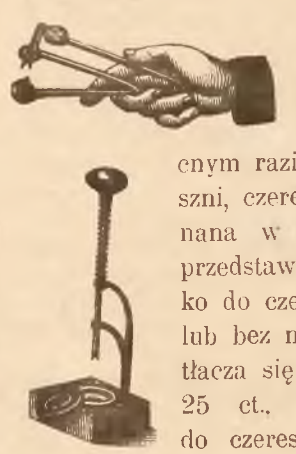

Kuchenka o średnicy 13 cm. na jedno naczynie o jednem płomieniu Nr. 3881. 2 złr. 50 ct. Taka sama większa o średnicy 17 cm. i o 2 płomieniach Nr. 3882 4 zł.

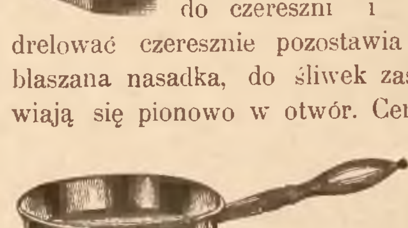

Kuchenka o średnicy 17 cm. na dwa naczynia pod każdem dwa płomienie nr. 3883 kosztuje złr. 7.

Do tych kuchenek można używać zwyczajnych naczyń, a na żądanie mogę dostarczyć naczynia z białej blachy z dnem wklęsłem, które sięgając prawie do płomienia przyśpieszają zagotowanie.

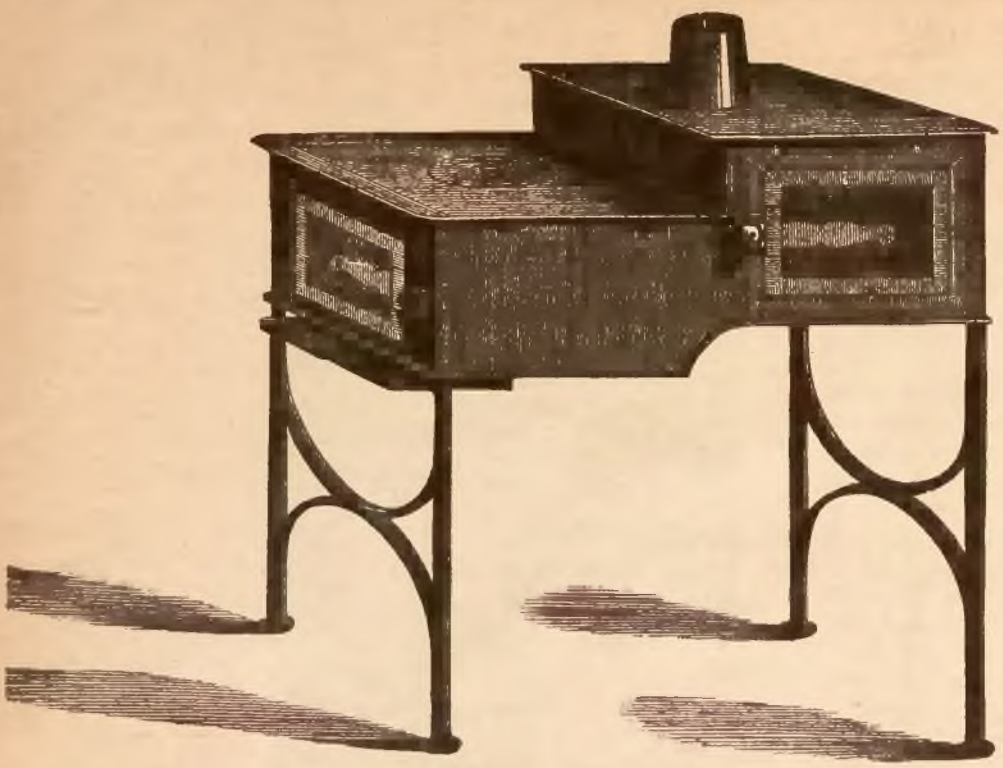

Maszynka do wybierania pestek. Pomysłowość fabrykanta stara się ciągle ułatwić pracę osobliwie przy czynnościach kuchennych, a w obecnym razie przy żmudnem wybieraniu pestek z wiszni, czereszni lub śliwek. Maszynka ta jest wykonana w dwóch rodzajach jakto uboczna rycina przedstawia, a mianowicie, pierwsza wyłącznie tylko do czereszni lub wiszeń z nasadką porcelanową lub bez niej, przy której zapomocą przycisku wytłacza się pestka. Po cenie: pierwsza nr. 2437 25 ct., druga nr. 2436. 12 centów. Lub do czereszni i śliwek zarazem: i tak chcąc drelować czereszenie pozostawia się na podstawce porcelanowej blaszana nasadka, do śliwek zaś zdejmuje się ona a śliwki stawiają się pionowo w otwór. Cena 90 ct. nr. 4408.

Opisanie powyższych maszynek naprowadza mię na podanie praktycznych rądli mosiężnych do smażenia konfitur z drewnianą rączką, a mianowicie:

Wielkości Nr.	4435	4436	4437	4438	
o średnicy w świetle	24	27	31	35	cm.
o wysokości w świetle	$7^1/_2$	8	9	$9^1/_2$	cm.
po cenie:	2·60	3.—	4·—	5·20	

Kuchnie blaszane przenośne. Obawa, że kuchnie jak uboczny rysunek przedstawia są z cienkiej blachy wykonane, a zatem nietrwałe jest zupełnie płonną, albowiem palowisko wylepia się gliną i cegiełkami przez co nietylko wzmacnia się cała kuchnia, ale potęguje się nadto i siła żaru.

Wylepienie, które przez zdjęcie ramy i płyty może być ułatwionem, powinno tak być uskutecznione, aby wylepić boczne ściany tejże w ten sposób, że zaczyna się od spodu wylepiać, zostawiając tylko tyle miejsca, ile ruszt zajmuje, i prowadzi się lepienie ku górze ukośnie by cała płyta była na ogień wystawioną. Przy wylepianiu zwłaszcza większych kucheń należy kierować się ogólną zasadą, przyjętą przy kuchniach blaszanych iż ściany tychże, które nie mają wydzielać gorąca dla przyrządzania potraw; powinny być wyłożone cegiełkami i wylepione zwyczajną gliną, a wtedy dopiero otrzymamy kuchnię zbliżoną w trwałości do murowanej. Ceny poniżej podane są z wyłączeniem rury, którą się dopiero podług podania wielkości sporządza.

Nr.	2918	2919	2920	4405	4406
wielk. płyty	32×32	40×32	48×32	48×42	56×48 cm.
waga w przybl.	22	25	28	35	42 kgr.
Cena bez rury:	9·20	10·—	12·—	18·—	20·—

Naczynia blaszane emaliowane. Antikombuster.

Naczynia gliniane, szklane lub porcelanowe używane po domach, cieszą się niezwykłą pieczołowitością i delikatnem obchodzeniem się. Czemu przypisać należy tę wielką ostrożność? Oto tej okoliczności, że się wie, że naczynia z gliny i szkła za najmniejszem uderzeniem pękają, wyszczerbiają się lub tłuką.

Przeciwnie dzieje się z naczyniami emaljowanemi, z blachy żelaznej. Tu wszelka ostrożność ustaje, albowiem wszyscy uprzedzeni są, że to przecież *żelazo,* a z żelazem niepotrzeba się tak obchodzić, jak z szkłem lub porcelaną. »Przecież to żelazo« można wszędzie słyszeć, »przecież to z żelaza, temu nic nie zaszkodzi«, twierdzi kuchareczka, i bierze naczynie emaljowane, stojące próżne na otwartym ogniu i wlewa weń zimnej wody... ono syczy i pryska, że aż radość bierze. »Przecież to z żelaza, temu nic nie szkodzi«, mówi niedoświadczona osoba, gdy wypadkiem opuściła naczynie na ziemię. Czasem gwoździa zabić trzeba, a tu młotek gdzieś zarzucono! Coby to na prędce użyć ku temu? Oto mała ryneczka... przecież to żelazne, jej to nie zaszkodzi!

Takie i podobne wypadeczki pociągają za sobą smutne następstwa: w przeciągu krótkiego czasu odpada emalja zupełnie; z początku spostrzega się włoskowate rysy, następnie czarne plamki, czem raz to większe, a po niedługim czasie widzimy całe dno żelazne ogołocone z emalji. Pominąwszy, że takie naczynie, którego przecież wyrzucić nie chcemy, trudno jest dokładnie wymyć, ale wszelkie potrawy w nim przechowywane trącą nieprzyjemnym smakiem metalicznym, a wiele potraw nawet wcale w nich gotować nie można.

Nietylko nieostrożne obchodzenie się z naczyniami emaliowanemi może mieć podobne następstwa, ale także naturalne następstwo trudnego utrzymania połączeń tych dwóch materyj, z których się składają, t. j. emalji, czyli szkła i żelaza, powoduje, iż przy lada zmiennem, a raptownem ogrzewaniu ścian, rozmaicie te dwie materje się zachowują: żelazo jest bardziej, a szkło mniej elastyczne, skutkiem tego naczynia te zaliczane być muszą do najmniej trwałych, bo łatwo pękają, gdy się z nimi nieostrożnie obchodzimy. Naczynie emaljowane można bez obawy zostawić nad otwartym ogniem, lub nawet próżne rozegrzać, lecz nie wolno ochładzać raptownie. Emalja przy naczyniach z pierwszorzędnych fabryk, jest wprawdzie tylko mechanicznie z żelazem połączoną, jednak w silnym gorącu przy zachowaniu wszelkich ostrożności. Połączenie to zniszczyć może tylko wpływ gorąca raptownego. Dlatego to praktyczne gospodynie wystrzegają się przepalenia potraw w tych naczyniach, bo wiedzą, że to szkodzi ich smakowi.

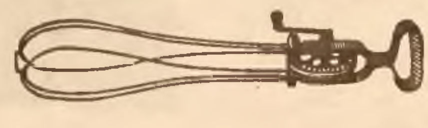
Antikombuster zapobiega wszelkim przepaleniom tak potraw, jakoteż i pieczywa, a w szczególności mleka. Przyrząd ten (jestto okrągły krążek z podwójnej blachy, wewnątrz masą patentowaną wypełniony) podkłada się pod jakiekolwiek naczynie i winien zawsze leżeć na gorącej kuchni, żeby był ogrzany. Zamiast trójnóżka służyć może do używania w bratrurach, gdy w takowych od dołu się pali. Cena tegoż wobec znakomitej usługi, jakie on oddaje jest bardzo niską, bo tylko 55 cnt. wynosi. Przyrząd ten jest nie do zużycia, a zastosowanie jego, osobliwie do naczyń blaszanych emaljowanych bardzo ekonomiczne.

Do siana i mierzwy w ogólności, a do obracania siana na polu w szczególności, polecam najnowsze *patentowane* stalowe widły o trzech 38 cm. długich kolcach, osadzone na 120 cm. długiéj rączce Nr. 4171 po zł. 1·50. Kształt ich podobny jest do najzwyczajniejszych w domu robionych, a są trochę wygięte, co ułatwia nabieranie. Kolce są płaskie, elastyczne, z najlepszéj stali.

Puszka do bicia piany także do słodkiej śmietanki, do szodonu a wreszcie nawet do robienia masła. Na składzie utrzymuję w dwóch wielkościach nr. 3753 60 ct., nr. 3754 72 ct., pierwsza $^1/_2$ druga $^3/_4$ litry zawartości.

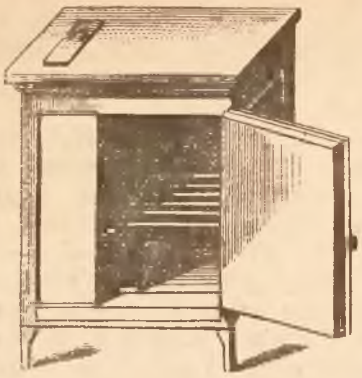

Do podobnego celu polecić możemy poprawne paryzkie maszynki do bicia piany.

Poprawa polega na tem, że oprawa jest z kutego żelaza, bez podwyższenia ceny: nr. 3848 75 ct.

Najpraktyczniejsze pokojowe lodownie.

W ostatnich czasach ogłaszała firma wiedeńska swoje lodownie, co podało mi myśl uczynienia próby wyrobu tego artykułu w kraju. W tym celu sprowadziłem jedną lodownię z fabryki berlińskiej, które przez swoją praktyczność i bardzo nizką cenę tamże największy pokup znalazły.

Lodownie te wyrabiane w jednej wielkości mianowicie 75 cm. wysokie, 60 cm. szerokie, a 50 cm. głębokie na zewnątrz zaś 39 cm. wysokie, 39 cm. szerokie i 36 cm. głębokie na wewnątrz, bez kosztownej armatury, jak fig. przedstawia w całem wykończeniu, zdążają do jak najniższej ceny, zachęciły mię do skopjowania, — w tem celu porozumiałem się z dotyczącemi rzemieślnikami, czego rezultatem jest, że mam obecnie kilkanaście sztuk na składzie i oddawać je mogą po nader nizkiej cenie bo tylko 16 zł. wa.

Przeczyć nie mogę, że lodownie wiedeńskie są o wykończeniu okazalszem, mają kurek do spustu wody, zamek z klamką mosiężną i t. p. szczegóły, które jednak wpływają na ich znacznie wyższą cenę. Stanowczo jednak przekonany jestem o równej dobroci obecnie sporządzonych, — a za rękojmię podaję, że chętnie sprzedaję je pod wymową.

Kasy ogniotrwałe tak zwane Wertheimowskie.

Nazwę tę otrzymały one od wynalazcy ś. p. Franciszku Wertheimie, który myśl zabezpieczenia przechowywanych papierów wartościowych przed spaleniem się, urzeczywistnił pomysłem wykonania kas o podwójnych ścianach, pomiędzy które nasypał zwyczajny popiół. Popiół, jak wiadomo jest złym przewodnikiem ciepła, przeto gorąca zewnętrznego nie przepuszcza do wnętrza; wreszcie zastosował jako zamknięcie własnego pomysłu sztuczne zamki.

Chlubnemi próbami ogniotrwałościowemi zaimponował tenże swym wynalazkiem całemu światu, a ochroniony patentem ciągnął z fabrykacyi wzmiankowanych kas kolosalne zyski, biorąc za nie bardzo wysokie ceny.

Po zgaśnięciu praw patentu wynalazcy, powstały w Wiedniu liczne fabryki konkurencyjne z których niektóre na szkodę doskonałości wynalazku wprowadziły na targ kasy o niedokładnem wykończeniu i lekkim materyale, obciążając wagę kas niespostrzeżenie starem żelazem: — istnieją jednakże firmy, które wyrób ten dotąd prowadzą na ścisłych zasadach rzetelności o wykończeniu identycznem owemu pierwszego wynalazcy, a przytem zadawalniając się jeszcze średnim zyskiem mogą artykuł ten oddawać publiczności nadzwyczaj tanio.

Na podstawie dokładnie przeprowadzonej kalkulacyi z uwzględnieniem krajowych tańszych sił roboczych nadawałby się ten artykuł wyśmienicie do wyrobu w kraju; jedynie ta okoliczność że nie mam pewności zbytu kilkuset sztuk rocznie, wstrzymuje mię, na razie od zaopatrzenia warsztatu pod firmą Piotrowicz i Schumann, (Lwów ul. Gródecka l. 83) w odpowiedne maszyny pomocnicze i wzięcia od razu do wykonania kilkudziesięciu kas, co oprócz tego wymaga jeszcze wkładu znacznego kapitału.

Dążąc jednakże ciągle do wytkniętego celu, a mianowicie: do wprowadzania ciągle nowych artykułów fabrykacyi krajowej, uważam przy pomienionym artykule za najwłaściwszy ten sposób, że najpierw wyrobić sobie muszę sprzedaż kas fabrykacyi zagranicznej, — a gdy ta dojdzie do pokaźnej cyfry rocznego zbytu, natenczas śmiało będę mógł przystąpić do wyrobu takowych w kraju.

W tym zamiarze polecam kasy jednej z najlepszych fabryk wiedeńskich po niebywale nizkich a poniżej podanych cenach loco Wiedeń. Ceny jak wspomniałem są tak zadziwiająco nizkie, że zmusza mię ta okoliczność do wyraźnego oświadczenia, że fabrykat jest nienaganny, a zamki jak najdokładniej wykonane. Na usprawiedliwienie rzeczywiście małego zysku, jaki przy dostarczeniu niniejszych kas osiągać zamierzam, powołuję się na mój poprzednio wypowiedziany zamiar wykonywania tego artykułu w własnym warsztacie, co gdy nastąpi, będę mógł po tych samych cenach obecnie loco Wiedeń, sprzedawać loco Lwów, i w dodatku udzielać dogodności w wypłacie, czego przeciwnie przy sprowadzaniu z Wiednia uczynić nie mogę, albowiem przy uzyskaniu tak korzystnych cen, musiałem przyjąć w obec fabrykanta warunek płacenia gotówką.

Obstalunki uskuteczniać będę tylko wprost z Wiednia, i to na stanowcze zamówienia. Koszta opakowania, ekspedycyi i frachtu mogę na żądanie naprzód podać.

Nr. 0.

Zewnętrznie: 58 cm. wys. 48 cm. sz. 48 cm. głęb.
Wewnętrznie: 42 „ „ 31 „ „ 22 „ „
Cena z tresorem . . zł. 63·—
„ i paskwilami zł. 73·—

Nr. 0½

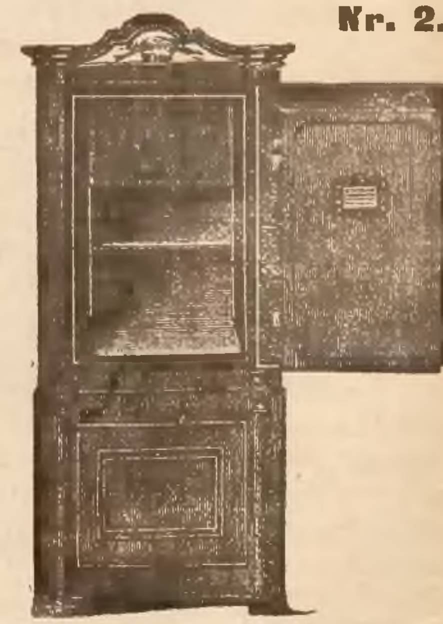
Zewnętrznie: 63 cm. wys. 52 cm. sz. 46 cm. głęb.
Wewnętrznie: 47 „ „ 37 „ „ 25 „ „
Cena z tresorem . . . zł. 73·—
„ „ i paskwilami zł. 80·—

Nr. 1.

Zewnętrznie: 69 cm. wys. 58 cm. sz. 53 cm. głęb.
Wewnętrznie: 48 „ „ 38 „ „ 29 „ „
Cena z tresorem . . . zł. 85·—
„ „ i paskwilami zł. 95.—

Nr. 2.

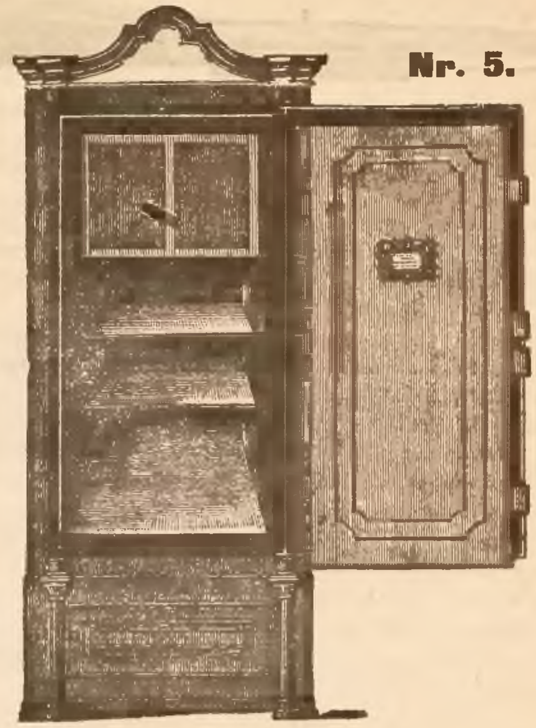
Zewnętrznie: 82 cm. wys. 61 cm. sz. 58 cm. głęb.
Wewnętrznie: 61 „ „ 41 „ „ 34 „ „
Cena z tresorem . . . zł. 95·—
„ „ i paskwilami zł. 110·—

Nr. 3.

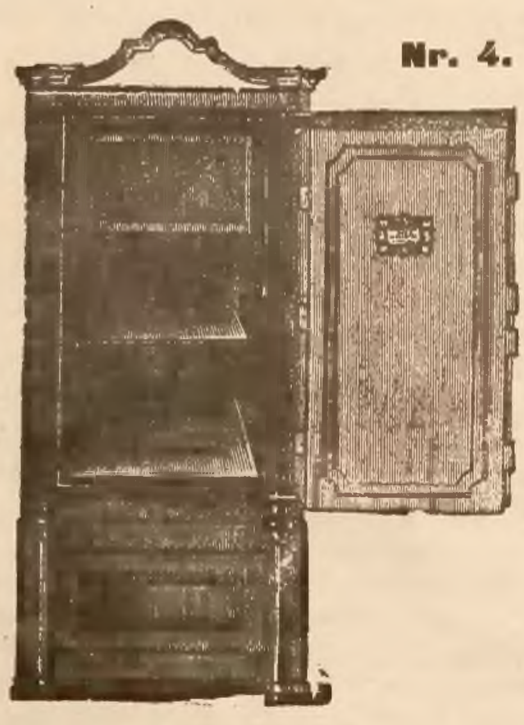
Zewnętrznie: 82 cm. wys. 61 cm. szer. 58 cm. głęb.
Wewnętrznie: 61 „ „ 41 „ „ 34 „ „
Cena z tresorem . . . . . złr. 110·—
„ „ i paskwilami . . „ 122·—

Nr. 5.

Zewnętrznie: 127 cm. wys. 74 cm. szer. 66 cm. głęb.
Wewnętrznie: 104 „ „ 52 „ „ 42 „ „
Cena z tresorem . . . . złr. 155·—
„ „ i paskwilami . . „ 170·—

Nr. 4.

Zewnętrznie: 110 cm. wys. 74 cm. szer. 66 cm. głęb.
Wewnętrznie: 89 „ „ 53 „ „ 44 „ „
Cena z tresorem . . . . złr. 132·—
„ „ i paskwilami . . „ 147·—

Nr. 6.

Zewnętrznie: 142 cm. wys. 79 cm. szer. 66 cm. głęb.
Wewnętrznie: 120 „ „ 59 „ „ 42 „ „
Cena z tresorem . . . . złr. 180·—
„ „ i paskwilami . . „ 200·—

Nowy nóż oszczędności do obierania kartofli i owoców.

Nie może być dla naszych oszczędnych i ekonomicznych gospodyń nic bardziej pożądanego, jak mieć w swej kuchni nie drogi nóż do obierania, zapomocą którego nietylko oszczędza się na czasie, ale również na obieranym owocu.

Tym to nożem oszczędności, który nawet i przy skromniejszem gospodarstwie już w przeciągu 14 dni się wypłaca, albowiem obierająca osoba tylko tak grubo łupinę skrawywać może, jak jej dozwala odstęp nożyka lit. A.

Kucharka nie jest w stanie, chociaż ją pani nie nadzoruje, grubiej obierać, by tym sposobem prędzej skończyć, marnując równocześnie owoc lub jarzynę.

Nawet osoby, które wcale obierać nie umieją, będą w stanie łatwo i bez długiej wprawy to czynić, nawet każde dziecko może tym praktycznym nożykiem tę czynność załatwiać, albowiem przy użyciu tego noża niemożliwe jest zacięcie wielkiego palca.

Kto tylko raz ten nóż używał, sam przyzna, że pomimo tego że tenże jest cośkolwiek droższym od zwykłego noża, (sztuka 40ct. Nr. zamówienia 2810) niepodobna odmówić takowemu wielką dogodność i praktyczność.

Do obierania owoców, szparagów, kartofli, cytrynowej skórki itp. powinno się zawsze tylko tego noża używać.

Sposób użycia:

Dla obierających prawą ręką, bierze się zupełnie jak pow szechn przedmiot w lewą ręką, prawą zaś obejmuje się nóż za całą rękojeść, lecz nigdy powyżej tegoż; poczem się kładzie wielki palec ręki prawej na owoc, i prowadzi do zacięcia nóż A. w ten sposób, że grzbiet noża B. mniej więcej ku czołu obierającego jest zwróconym. Mała wprawa pouczy szybko każdego, jak mu najlepiej nóż trzymać i natychmiast przyswoi sobie raz na zawsze właściwy układ tegoż.

Przy obieraniu nie trzeba naciskać, tylko, skoro nóż zaciął, poleca się lekkie prowadzenie tegoż po owocu.

Nożyk C. służy do wykłówania oczek owocowych i przekrojenia owoców.

Ten nóż nadaje się znakomicie do czyszczenia fasoli strączkowej, krajania ogórków, jak na szatkownicy, oraz kartofli w talarki.

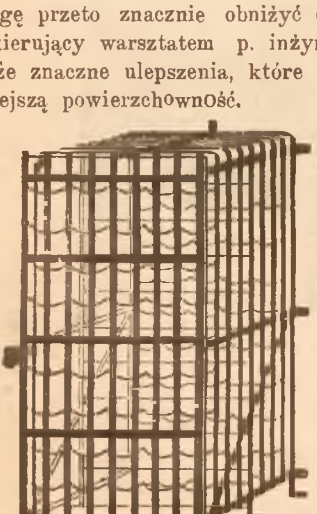

Pisząc o powyższym tak znakomitym nożu, nie mogę pominąć i podobnego, którego kształt rycina obok przedstawia, a który w swoim czasie na wystawie w Budapeszcie doznał ogromnego pokupu i rozgłosu. Konstrukcya tegoż jest w pewnej cześci podobną pierwszemu nożowi, posiada również wklęsły nożyk i jest bardzo zmyślnie zbiałej blachy zrobiony, powierzchnia której zaopatrzona tareczkiem i przyrządem do szatkowania; szpiczasty koniec zaś służy do wykłówaniaoczek. Cena tegoż jest nadzwyczaj nizka, albowiem tylko 15 ct. Nrzamówienia 2813.

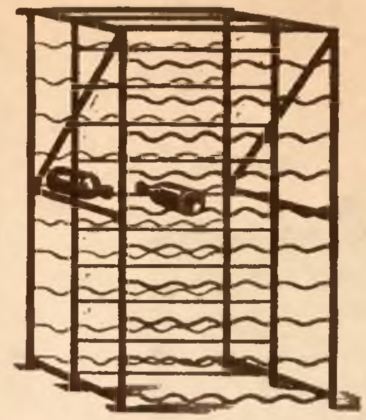
Klatki na butelki.

Niniejszem donoszę, że takowe wyrabiam w własnym warsztacie, mogę przeto znacznie obniżyć cenę; przytem dodaję, że wspólnik mój i kierujący warsztatem p. inżynier Piotrowicz, poczynił w konstrucyi tejże znaczne ulepszenia, które nie są bez wpływu na ich trwałość ładniejszą powierzchownosć.

Klatki na butelki do zamykania na kłódkę w danych razach bardzo pożądane; mają one te same wymiary jak podane niżej otwarte i kosztują

na	100	200	300	butelek.
Złr.	12·—	18·—	30·—	

Korzyści klatek na butelki są następujące:

1) Butelki poziomo ułożone są przez płyn w nich zawarty hermetycznie zamknięte.

2) Dla przechowania kilkuset nawet butelek, potrzeba bardzo mało miejsca.

3) Łatwo można policzyć, co jest do sprawdzenia zapasu bardzo pożądane.

Wymiary klatek i ceny klatek otwartych:

Ilość but.	Wysokość.	Szerokość.	Głębokość.	Cena.
100	105 cm.	55 cm.	52 cm.	złr. 6·—
200	110 „	110 „	52 „	„ 12·—
300	165 „	110 „	52 „	„ 17·—

„Na raty"

wołają zewsząd **„tylko 1 zlr. tygodniowo"** a otrzyma się piękny obraz olejny, przesadzając wartość tegoż na kilkadziesiąt złr., lub także i inne artykuły jak zegary ścienne, kieszonkowe, pomniejsze maszyny rolnicze, lampy, lustra, liche meble i t. p. a między temi i maszyny do szycia. Dlaczego i inne artykuły do kupna na raty szpekulanci nie polecają, tłumaczę następująco:

Do sprzedaży na raty nadają się tylko takie towary, których realną wartość kupującemu ocenić jest prawie niemożliwością, ponieważ towary te imponują zewnętrzną okazałością i były rzeczywiście w pierwszych początkach wprowadzenia w handel wysokiej wartośći z powodu kosztownej fabrykacyi, jednakże z biegiem postępu w takowej i licznego wyrobu koszt ten opadł znacznie niżej, a cena sprzedaży pomimo tego pozostała ta sama. Przeciwnie zaś, artykuły handlu, których cena sprzedaży zawsze w jednakowym stosunku do kosztów fabrykacyi przez sprzedających i to z zyskiem średnim regulowaną bywa, nie mogą być użytemi przez **sprzedających na raty**, albowiem każdy kupujący spostrzegłby tę wielką różnicę w cenach.

Wyjaśnieniem niniejszem dążę do tego, aby przekonać wszystkich chętnie na raty kupujących, że ci opłacać muszą kilkudziesięcioprocentowy zysk; albowiem gdyby taki zysk nie był koniecznym, toby istniały domy handlowe, polecające wszystkie towary bez wyjątku, na raty guldenowe do kupna, i tak kupowałaby gospodyni naczynia kuchenne na tak drobne raty, rzemieślnik narzędzia, a w końcu i materyały jak żelazo i gwoździe.

Dla wytłumaczenia powyższego wysokiego zysku nie potrzeba silić się na wyszukanie powodów, albowiem oddając towar z ręki musi mieć sprzedający na raty bardzo znaczny kapitał własny lub na procenta pożyczany; następnie książkowanie jest kosztowne, wymaga utrzymywania licznych ajentów i inkasentów; a wreszcie co najważniejsze, że nie obejdzie się przy tak licznej klienteli, bez wyzysku ze strony tejże. To wszystko wpływa na tak wygórowaną cenę, którą naturalnie uczciwi i rzetelni konsumenci opłacać muszą — z tego więc wywodu wypływa, że kupiec niechcąc żadnego z kupujących pokrzywdzić, ma dla wszystkich jedną cenę i jedne warunki; to jest sprzedaż albo na **raty**, albo za **gotówką**.

Hołdując temu ostatniemu systemowi sprzedaży, jestem zniewolony mając zamiar wprowadzić **maszyny do szycia** w handel, odsłonić rzetelną wartość takowych, która jest 30 złr.

Za taką cenę dostarczam maszynę do szycia systemu Singera jak uboczny rysunek przedstawia z **5-cioletnią gwarancyą**. Stolik tych maszyn jest z orzechowego drzewa, polirurowany, wykładany bordurkami i miarką metryczną, posiada samoistny aparat szpulkowy i wszelkie potrzebne przybory wraz z opisem używania tejże. Posiadam również na składzie maszyny takie same, tylko, że są politurowae na czarno, z mosiężną inkrustacyą; wyglądające nadzwyczaj wspaniale po 40 złr.

Wstęp mój powyższy uważałem za konieczny albowiem każda kupująca osoba nie zechciałaby uwierzyć, że za tak bajecznie nizką cenę, można otrzymać maszynę **tej samej trwałości i dobroci**, którą powszechnie za 60 złr. i wyżej sprzedają, tembardziej, że każdy sprzedający na raty, starałby się kupującego w tem błędnem mniemaniu utrwalić.

Wreszcie sądzę, **że gwarancya na 5 lat** ze strony mej firmy powinna wszelkie niedowierzania usunąć.

Simplex sikawka ręczna opisana w Nr. 1 doznała z powodu swej praktyczności od kupujących powszechnego uznania i tem odpowiedniego pokupu. To spowodowało mię wyrabiać ją w własnym zakresie, — zamówiwszy przeto większą ilość tychże, mogę je obecnie po zniżonej cenie 3·50 oddać. Celem dokładniejszego obznajomienia szanownej publiczności z jej kształtem, umieszczam ubocznie jej rysunek.

Czyniąc zadość licznemu żądaniu sprowadziłem na skład sikawki służące nietylko do potrzeb ogrodowych, lecz także i do gaszenia ognia, do pompowania gnojówki i t. p. w ostatnim jednakże wypadku należy jeszcze sito ssące owinąc płótnem, któreby zapobiegało napływowi nieczystości do węża i ewentualnemu zapchaniu się wentyli. Cena 90 złr. w. a.

Ta silna, na mocnych kutych taczkach umieszczona pompa, nadaje się do różnorodnych potrzeb gospodarczych, ogrodniczych, budowlanych i t. p. Może być jako ssąca lub tłocząca pompa oraz sikawka użytą. W pierwszym wypadku umieszcza się na końcu węża tłoczącego wylot; w ostatnim zaś sitko. Siła prądu skierowanego w górę wynosi 15, zaś dalekość poziomu 20 metrów.

Z powodu osobliwszej konstrukcyi, wielkich otworów, udatnego umieszczenia kulowych wentyli, jest ona nieczułą na możliwe zepsucie się tak, że znakomicie można nią gnojówkę, lub brudną wodę pompować. Wreszcie odznacza się ta pompa nadzwyczaj pojedyńczą konstrukcyą i składa się tylko z dwóch pokryw. Po zdjęciu górnej, która tylko śrubami z drugą jest połączoną i zarazem jako kocioł służy, ma się dostęp do wszystkich wentyli, które łatwo dadzą się następnie jak najdokładniej oczyścić.

Naczynia dla kowali wiejskich.

Miechy spiczaste, silnie wykonane, z suchego drzewa i dobrej miękkiej skóry, polecam w następujących wielkościach:

długości	3	$3^1/_2$	4	$4^1/_2$"
czyli	95	110	127	142 %
szerokości	66	77	82	90 %
cena złr.	33	38	48	60 złr.

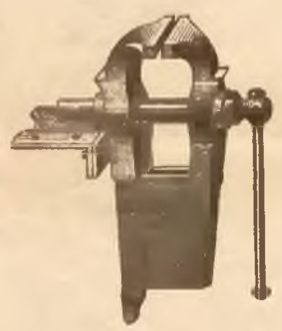

Kowadła utrzymuję na składzie po następujących ciężarach:

Licząc kg. po 50 ct. sztuka wypada:

35	40	45	50	60	70 kg.
17·50	20	22·50	25	30	35 złr.

Imadła (Śrubsztaki) o kształcie jak rycina, polecam ze składu:

wagi około	25	27	30
licząc kg. po 54 ct. wypada	13·50	14·58	16·20
wagi około	35	40 kg.	
licząc kg. po 54 ct. wypada	18·90	21·60 złr.	

Oprócz powyższych, są także na składzie małe i zgrabne, u których jedna szczęka tworzy płaskie kowadełko, takowe sprzedaję na sztuki.

po złr.	4·80	5·40	6	6·50	7	10
waga ich jest w przybliżeniu	$5^1/_2$	$6^1/_2$	7	$7^1/_2$	$8^1/_2$	12 kg.

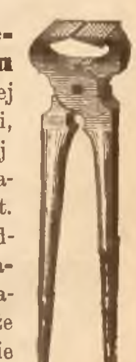

Róg kowalski (Szparrung) przedstawiony bliżej na rycinie, Nr. zamówienia 1485; najwięcej wzięte są w wadze 17 — 21 kg. i kosztuje kg. 54 ct., przeto za sztukę wypada od 9 zł. 18 ct. do 11 złr. 34 ct.

Nr. 4473.

Te ryciny przedstawiają dwie **obcęgi specyalnie używane przy okuwaniu koni.** Z tych pierwsza Nr. 4473 o wązkiej szczęce służy do obcinania i wyciągania hufnali, zaś druga Nr. 3484 o szczęce znacznie szerszej zaostrzonej, używana bywa do obcinania i równania kopyt. Cena obydwu obcęg jest 2 złr. 65 ct. ta wysoka cena usprawiedliwia się ich nadzwyczaj starannem wykończeniem, a zwłaszcza zawiasa jest tak szczelnie sporządzona, że rozchwianie jest niemożliwem. Oprócz tych obcęg mam także na składzie nie tak dobrze wykończone w cenie 1 złr. 30 ct. Nr. 4303.

Nr. 3484.

Strug do kopyt o ostrzu z najlepszej angielskiej stali, kształtu w praktyce najbardziej używanego Nr. 2060, w cenie 1 złr. 70 ct.

Nóż do kopyt angielski ręczny, służący do dalszego przycinania kopyta, dla dokładnego przytwierdzenia podkowy. Nr. 2989. w cenie 75 ct.

Młotek do kucia koni powszechnie znanej formy Nr. 3842. w cenie 75 ct.

Odbijacz do zdejmowania starej podkowy Nr. 2465. po 56 ct.

Raszple do kopyt w dwóch wielkościach:

długości	375	— 400 m/m
w cenie	1 złr. 5 ct.	1 złr. 50 ct.

Podkowy wyrobu towarzystwa kowali w Sułkowicach są polecające dla koni roboczych, a nizka ich cena przedstawia wiele korzyści albowiem 1 kg. podków z gryfami kosztuje 22 ct., zaś bez gryfów 21 ct.

Oprócz **Ocyli zwyczajnych,** które na składzie utrzymuję i sprzedaję ostre lub tępe, mniejsze po 1 złr. 20 ct., zaś większe po 1 złr. 40 ct., za 100 sztuk; sprowadzam od lat kilku za granicą z powodzeniem używanych **Ocyli żelaznych ze żyłami stalowemi,** jak uboczne rysunki wskazują. Są one trwalsze, bo twarde, lecz nie kruche, jak całe stalowe, nie wymagają częstego ostrzenia, a używając je, oszczędza się więcej jak połowę czasu i pieniędzy. Cena mniejszych ostrych Nr. 1561 100 sztuk 1 złr. 65 ct., większe ostre lub tępe Nr. 1562, względnie 1563, 100 sztuk 1 złr. 90 ct.

Klucz do zakręcania ocyl Nr. 1564, cena 26. ct.

Gwintownik (bor) z gwintem ocylowym 54 ct.

Nr. 6. Nr. 7. Nr. 8.

Hufnale szwedzkie oryginalne z fabryki Uddelholm, znak korona; przewyższają dobrocią i trwałością wszystkie inne, gdyż są zupełnie tak wykończone, że je wprost używać można.

Marka ochronna.

Najlepszą ich własnością jednak jest, że są sporządzone w hutach towarzystwa Uddelholm z szweckiego żelaza. Dobroć ich jest znaną w szerszych kołach, i tak wysokie c. k. ministeryum wojny nakazało, aby tylko tych hufnali używać, które mają znak korony i pochodzą z hut w Uddelholmie. Na żądanie posyłam za darmo i franko kilkanaście sztuk na próbę.

	Nr. 6.	Nr. 7.	Nr. 8.
Paczka po 500 sztuk (dokładnie liczone)	1·11	1·26	1·35 ct.

Gwintarki (Sznajdyzy) sprowadzam na skład wyjątkowo wyrabiane dla kowali wiejskich, a mianowicie:

	Nr. 02324
długości	24″
mający po 5 gwintowników (bory) następujące:	3/8 1/2 3/4 1″ pr. 1″ lewy
	11 złr. 50 ct.

	Nr. 01325
długości	27″
mający po 5 gwintowników (bory) następujące:	1/2 5/8 3/4 1 1/8″ pr. 1 1/8″ lew.
	16 złr.

Gwintowników (borów) luźnych ceny są następujące:

1/4″	3/8″	1/2″	5/8″	3/4″	7/8″	1″	1 1/8″	1 1/4″
30 ct.	35 ct.	45 ct.	60 ct.	75 ct.	90 ct.	1·15	1·40	1·70

z powyższych są także lewe na składzie następującej grubości 1/2″ 1″ 1 1/8 1 1/4 w cenach jak tamte.

Klucze t. z. **francuzkie** bardzo silne, kute, polerowane.

Nr.	2721	1333	1334
długość	26 c/m	28 c/m	30 c/m
cena	3·50	4·40	5 złr.

Imadełka ręczne (Feilkluba)

ze szeroką szczęką	12 c/m	13 c/m	duże z kluczem	14 c/m	16 c/m długie
Nr.	4128	4129		4130	4131
Cena	90 ct.	1·12		2·55	2·75

z wązkimi szczękami tylko jedna wielkość, a mianowicie Nr. 4132, 12 c/m, 90 ct.

Pilniki najtańsze są t. z. buntowe po 63 ct. i półbuntowe po 32 ct., mają formę płaską.

Lepszy gatunek — ◠ ○ lub □ stosownie do długości i tak: miara bez rączki

	15	18	20	23	25	28	30	33	35	37	39	40 c/m
ct.	13	15	22	29	32	36	45	52	62	80	1	1·30 złr.

Powyższe pilniki są siekane grubo, chociaż mam także średnio i cienko siekane, ceny ich nie podaję, albowiem w zawodzie kowalskim rzadko mają zastosowanie.

Młoty kowalskie (Vorszlaghammer) Nr. 2653, wagi 3, 4, 5 i 6 kg. — kg. po 46 ct.

Takie krzyżowe (Kreuzhammer) Nr. 2654, wagi 3 i 4 kg. kg. po 46 ct.

Młotki ręczne stalowe Nr. 3491 3/4 kg. sztuka 97 ct. Nr. 3492 1 do 1 1/2 kg. sztuka 1 złr. 20 — 1 złr. 80 ct.

Gładzik (Setzhammer) Nr. 2655, sztuka 70 ct.

Szrubel (Szrotmeizel) cały stalowy Nr. 2666, 1 złr. 30 ct.

Przebijacz (Durchszlaghammer) Nr. 2656, 95 ct.

Dłuto płaskie duże (Flachmeisel) Nr. 2667, 75 ct.

„ **krzyżowe** (Kreuzmeisel) Nr. 2669, 60 ct.

Kleszcze (Feuerzadge) od 1 złr. do 1 złr. 50 ct.

Wiertarki (Bohrmaschine), jak rysunek Nr. 1548, 78 złr. Waga tej maszyny jest około 100 kg., oddalenie od imadła do wrzeciona wynosi 160 m/m, zaś od postumentu do świdra 225 m/m, średnica koła rozpędowego wynosi 700 m/m, wierci dziury do 25 m/m średnicy.

Wiertarki mniejsze ścienne polecam w dwu wielkościach:

Nr.	1549	1550
Cena złr.	22	28

Rozmaite doniesienia.

Koce z czystej i najlepszej owczej wełny wyrobu domowego w Rajtarowicach posiadłości Wielmożnego M. Z. Serwatowskiego utrzymuje na składzie komisowym Towarzystwo krajowe dla handlu i przemysłu **„Pod Prządką“ plac Marjacki l. l** (Hotel Żorża) są tam również na składzie i czapraki z białego grubego kocu, doskonało ochraniacze siodła od potu końskiego i nadzwyczaj trwałe. Koce po cenie 8 złr. zaś czapraki po 3 złr. za sztukę.

Łóżeczka dziecinne opisane w nrze 2-gim, w cenie 14 złr. są 71 c/m szerokie.

Motyki opisane w wiadomościach Nr. 1 potaniały i kosztują teraz Nr. 955 — 26 ct. Nr. 956 — 33 ct. Nr. 957 — 26 ct. Nr. 958 — 33 ct.

Widły do nawozu opisane w Wiadomościach Nr. 1 pod Nr. 1148 o czterech kolcach bez rączek, cienkie stalowe **potaniały** kosztują obecnie 65 ct. a są oznaczone 4381, takie same o trzech kolcach opisane pod Nr. 1149 otrzymały Nr. 4382 i kosztują obecnie 50 ct., zaś **Widły do siana** Nr. 1150 są również tańsze kosztują bowiem tylko 50 ct. obecnie pod Nr. 4383.

Również otrzymałem **Widły do snopów** podobnego kształtu o 2. kolcach Nr. 4384 po 36 ct.

Zamiast wideł oryginalnych amerykańskich z rączkami polecam obecnie podobny wyrób po cenach niższych, a mianowicie:

Do nawozu z rączkami jak rycina w Wiadomościach Nr. 1 o 4. kolcach Nr. 4385 po 1 złr. 70 ct. **Do siana** o 3 kolcach z rączkami 4 1/2 stóp długie Nr. 4386 po 1 złr. 35 ct. **Do snopów** z dwoma kolcami Nr. 4387 po 1 złr. 20 ct. z rączkami 6 stóp długiemi.

Narzędzia ogrodowe dla dziatek silniejsze opisane w Wiadomościach Nr. 1 kosztują obecnie Nr. 4226, 4227 i 4228 po 40 ct. za sztukę, przedtem kosztowały znacznie więcej.

Wydawca i odpowiedzialny za redakcyę: **Jan Schumann.**

Z drukarni Jana Mittiga i Sp.